

Koordynator ds. mediacji – nowa instytucja w polskich sądach powszechnych

Sieć koordynatorów ds. mediacji w sądach powszechnych powstała w 2010 r. Działają oni we wszystkich sądach okręgowych, w 8 sądach apelacyjnych (Gdańsk, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Szczecin i Wrocław) oraz w sądach rejonowych (okręgach sądów okręgowych w Kaliszu, Lublinie, Nowym Sączu i Radomiu). W niektórych sądach okręgowych powołano kilku koordynatorów ds. mediacji, w zależności od rodzaju spraw, w których orzekają sędziowie, co odzwierciedla specyfikę każdego z rodzajów mediacji (np. Gdańsk, Łódź, Warszawa-Praga). Koordynatorami ds. mediacji są w większości sędziowie, a także zawodowi kuratorzy sądowi, w trzech przypadkach są to odpowiednio: referendarz sądowy, pracownik administracji sądowej oraz mediator. W jednym z sądów funkcja ta została powierzona równocześnie sędziemu i mediatorowi zrzeszonemu w organizacji pozarządowej zajmującej się problematyką mediacji (Sąd Okręgowy w Toruniu). Przypadki te wskazują, że prezesi poszczególnych sądów przy obsadzaniu stanowisk koordynatorów ds. mediacji kierowali się w pełni zasadą swobody i dobrowoliności; mieli na uwadze przede wszystkim predyspozycje kandydatów i ich zgodę na sprawowanie tej funkcji.

Koordynatorami ds. mediacji zostały osoby znające problematykę sprawiedliwości naprawczej i mediacji, cieszące się szacunkiem i autorytetem w środowisku sądowym, posiadające umiejętności komunikacji i zarządzania zespołem ludzkim oraz zdolności organizacyjne. Obowiązki związane z promocją mediacji, pomocą sędziom w jej stosowaniu oraz nawiązywaniem współpracy z mediatorami i organizacjami zajmującymi się tematyką ADR osoby te wykonują społecznie.

Koordynatorzy ds. mediacji podjęli w 2010 i 2011 r. kilkadziesiąt inicjatyw związanych z obchodami Międzynarodowego Dnia Mediacji oraz mających na celu popularyzację mediacji. To dzięki nim została nawiązana współpraca sędziów z mediatorami, przeprowadzono wspólne inicjatywy oraz zorganizowano spotkania sędziów i mediatorów, które stały się płaszczyzną wymiany doświadczeń obu środowisk. Koordynatorzy ds. mediacji nawiązali także współpracę z osobami pełniącymi tę samą funkcję w prokuraturze (działającymi na poziomie wszystkich prokuratur apelacyjnych).

Choć praktyka potwierdziła zasadność stworzenia sieci koordynatorów ds. mediacji, w obowiązującym prawie brak ich formalnego umocowania w strukturze sądów. Odpowiedniej regulacji nie znajdziemy bowiem ani w przepisach ustawy z 27.7.2001 r. – Prawo

o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), ani w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.).

Istnieje więc pilna potrzeba zmiany przepisów w tym zakresie. Bez konieczności przeprowadzenia zmian na poziomie ustawowym możliwe jest umocowanie koordynatora ds. mediacji w przepisach Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (na wzór rzecznika prasowego – § 30 Regulaminu czy kierownika szkolenia – załącznik do rozp. Ministra Sprawiedliwości z 23.6.2009 r. w sprawie funkcji oraz sposobu ustalania dodatków funkcyjnych przysługujących sędziom, Dz.U. Nr 104, poz. 866).